

obszarów gospodarstw rolnych przez nich posiadanych i wielkości przysługujących im udziałów we wspólnocie.

Zaliczenie nieruchomości do wspólnot gruntowych nastąpiło z mocy samego prawa, z dniem wejścia w życie wspomnianej ustawy (art. 1 ust. 1 i 3 ustawy). Decyzja starosty ma charakter deklaratoryjny, stwierdza jedynie stan prawny istniejący w dniu wejścia w życie stawy, tj. na dzień 5 lipca 1963 r. Oznacza to, że nieruchomości nieobjęte decyzją nie mogą być uważane za stanowiące wspólnoty gruntowe. Ustalenie, które nieruchomości stanowią wspólnotę gruntową, oraz ustalenie wykazów uprawnionych do udziału we wspólnocie oraz wykazu gospodarstw rolnych przez nich posiadanych i wielkości przysługujących im udziałów we wspólnocie powinno być dokonane w terminie 1 roku od dnia wejścia w życie ustawy, tj. do dnia 05-07-1964 r. Termin ten jest terminem instrukcyjnym, a nie materialnoprawnym. Oznacza to, że w chwili obecnej, tj. w 2018 r. nie ma żadnych przeszkód do rozstrzygnięcia przez starostę sprawy z tego zakresu.

Zasady ustalania, które nieruchomości, zgodnie z art. 1 ust. 1 i 3 ustawy, stanowią wspólnotę gruntową, oraz uprawnionych do tych nieruchomości oprócz art. 6 ustawy, uregulowano w art. 6a ustawy, a tryb ich ustalania w art. 8a-8l ustawy.

Zgodnie z art. 8a ust. 1 ustawy ustalenie, które nieruchomości stanowią wspólnotę gruntową, ustalenie wykazu uprawnionych do udziału we wspólnocie gruntowej oraz wykazu obszarów gospodarstw rolnych przez nich posiadanych i wielkości przysługujących im udziałów we wspólnocie następuje na wniosek złożony nie później niż do dnia 31 grudnia 2016 r. przez uprawnionego do udziału we wspólnocie gruntowej, o którym mowa w art. 6 ust. 1 i 2, albo przez jego następcę prawnego.

Z art. 6 ust 1 i 2 ustawy wynika, że uprawnionymi do udziału we wspólnocie gruntowej są osoby fizyczne lub prawne posiadające gospodarstwa rolne, jeżeli w ciągu ostatniego roku przed dniem wejścia w życie ustawy faktycznie korzystały z tej wspólnoty. Jeżeli wspólnotą gruntową są lasy, grunty leśne albo nieużytki przeznaczone do zalesienia, uprawnionymi do udziału w takiej wspólnocie są osoby fizyczne mające miejsce zamieszkania lub osoby prawne mające siedzibę na terenie miejscowości, w której znajdują się grunty stanowiące wspólnotę, lub osoby mające miejsce zamieszkania na terenie innej miejscowości, a prowadzące gospodarstwo rolne, chyba że w okresie 5 lat przed dniem wejścia w życie ustawy, tj. przed dniem 5 lipca 1963 r., osoby te faktycznie ze wspólnoty nie korzystały. Wymieniona wyżej grupa osób są to tzw. pierwotni uprawnieni, których uprawnienie do udziału powstało z mocy prawa z dniem wejścia w życie omawianej ustawy. Osoby te mogły złożyć stosowny wniosek nie później niż do dnia 31 grudnia 2016 r.

Z art. 8a ust. 1 i ust. 2 ustawy wynika, że stosowny wniosek będą mogły złożyć także osoby fizyczne lub prawne będące następcami prawnymi osób, o których mowa w art. 6 ust. 1 i 2 ustawy, i które spełniają warunki określone w tych przepisach, z wyjątkiem terminów tam określonych.

W przypadku gdy nie jest możliwe ustalenie uprawnionych do udziału we wspólnocie gruntowej, o których jest mowa w art. 6 ust. 1 i 2 ustawy lub ich następców prawnych, starosta wydaje decyzję o nieustaleniu wykazu uprawnionych do udziału we wspólnocie stosownie do art. 8a ust. 7 ustawy.

Gdy decyzja o nieustaleniu wykazu uprawnionych do udziału we wspólnocie gruntowej stanie się ostateczna (art. 8a ust. 7 ustawy) ustalenie, które nieruchomości stanowią wspólnotę gruntową, ustalenie wykazu uprawnionych do udziału we wspólnocie gruntowej oraz wykazu obszarów gospodarstw rolnych przez nich posiadanych i wielkości przysługujących im udziałów we wspólnocie, nastąpi na wniosek kolejnej grupy uprawnionych nowelizacją ustawy, o których mowa w art. 6a ustawy.